

JINOYATCHILIK VA HUQUQBUZARLIKLAR SODIR ETILISHINING UMUMIY PROFILAKTİKASINI TASHKIL ETISH

To'rabekov Nursulton Abduqodir o'g'li
O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi
3-o'quv kurs kursanti

ANOTATSIYA

Ushbu maqola orqali muallif huquqbuzarliklar profilaktikasiga oid normativ huquqiy hujjarlarni, mamlakatimizda so'nggi yillarda jinoyatchilikka qarshi kurashish va huquqbuzarliklar profilaktikasini tashkil etishga doir huquqiy hujjatlarni, huquqbuzarliklar sodir etilishining umumiy profilaktikasini tashkil etish yuzasidan adabiyotlarda keltirilgan jumalarni ko'rsatib o'tib mavzuni ilmiy tahlil qilgan.

Kalit so'zlar: *Huquqbuzarlik, huquqbuzarliklar profilaktikasi, professional tuzilma, platforma, kriminogen vaziyat, kompleks mexanizm.*

АННОТАЦИЯ

В данной статье автор провел научный анализ темы, показав нормативно-правовые документы, касающиеся профилактики правонарушений, правовые документы, касающиеся борьбы с преступностью и организации профилактики правонарушений в нашей стране за последние годы, представленные в литературе приговоры, касающиеся организации общеуголовной преступности. профилактика.

Ключевые слова: *Преступность, предупреждение преступности, профессиональный состав, площадка, криминогенная ситуация, комплексный механизм.*

ANNOTATION

Through this article, the author scientifically analyzed the topic by showing normative legal documents related to crime prevention, legal documents related to fighting against crime and organization of crime prevention in our country in recent years, sentences presented in the literature regarding the organization of general crime prevention.

Key words: *Crime, crime prevention, professional structure, platform, criminogenic situation, complex mechanism.*

Jahonda huquqbuzarliklarni barvaqt oldini olishning ta'sirchan tizimini yaratish, jamiyatda huquqiy madaniyatni yuksaltirish, fuqarolarga qonunga hurmat va qonun buzilishining har qanday ko'rinishiga murosasizlik munosabatini singdirish, profilaktik ishlarni muvofiqlashtirish, huquqbuzarliklar profilaktikasining zamonaviy tashkiliy-huquqiy mexanizmlarini joriy etish bo'yicha qonunchilik normalari va ularni

qo'llash amaliyoti bilan bog'liq muammolarning ilmiy yechimini topish dolzarb hisoblanadi.

Mustaqillik yillarida amalga oshirilgan islohotlar sud-huquq sohasini demokratlashtirish va erkinlashtirishga, sud hokimiyatining fuqarolarning huquq va qonuniy manfaatlarini himoya qilish borasidagi roli va ahamiyatini oshirishga zamin yaratdi. Shu bilan birga, mamlakatni rivojlantirishning zamonaviy talablari va strategik ustuvor vazifalari sud-huquq tizimini yanada takomillashtirishni talab etadi¹

Shuningdek, huquqbuzarliklar sodir etilishining sabab va shart-sharoitlarini bartaraf etish tizimini takomillashtirish istiqbollari tadqiq etish ham muhim ahamiyat kasb etmoqda. O'tgan davr mobaynida respublikamizda huquqbuzarliklar profilaktikasi bo'yicha kompleks chora-tadbirlar amalga oshirilib, bu boradagi ijtimoiy munosabatlarni tartibga soluvchi yaxlit normativ-huquqiy baza shakllandi. Huquqbuzarliklar profilaktikasi tizimining samarali faoliyati natijasida mamlakatda huquq-tartibot mustahkamlanib, kriminogen vaziyat sezilarli darajada yaxshilandi. Bugungi kunda huquqni muhofaza qiluvchi organlarning faoliyatini tashkil etish uslublarini tubdan o'zgartirish, qonun buzilishi holatlarini fosh etish va choralarni ko'rish emas, balki mazkur holatlarning barvaqt oldini olish va profilaktikasini ta'minlashni, ushbu idoralarning eng asosiy vazifasiga aylantirish, huquqbuzarliklarning umumiy profilaktikasi chora-tadbirlarining samarali tizimini joriy etish, huquqbuzarliklar profilaktikasi subyektlari faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishni keng yo'lga qo'yish muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Hozirgi kunda profilaktik chora tadbirlarini amalga oshirishda profilaktika inspektorlarining roli kengayib, ular mamuriy hududda mahalla raisi va uning o'rinbosarlari bilan birgalikda, har bir ko'cha, har bir xonadonga birma-bir kirib, fuqarolarning ijtimoiy ahvolini o'rganish, taklif va tavsiyalarini berishlari muhim masalalardan biri hisoblanishi lozim.

Dunyodagi barcha davlatlarning milliy qonunchiligida inson huquqlari va erkinliklarini ta'minlash, xususan shaxsning hayoti, sog'lig'i, sha'ni va qadr-qimmatini turli jinoyiy tajovuzlardan himoya qilishga alohida ahamiyat berilgan. Afsuski, so'ngi yillarda butun dunyoda mahalla, jamiyatdagi munosabatlar doirasida ko'plab jinoyatlar va turli ko'rinishga ega bo'lgan huquqbuzarliklar sodir etilmoqda. Bu kabi jinoyat va huquqbuzarliklarni o'z vaqtida aniqlash, oldini olish, sabab va shart-sharoitlarini bartaraf etish hamda jabrlangan shaxslar bilan ishlash, ayniqsa mahalla, jamiyat doirasida jinoyat va huquqbuzarlik sodir etgan shaxslarga nisbatan samarali profilaktik choralarni ishlab chiqish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

¹ Sh.M.Mirziyoevning "Sud-huquq tizimini yanada isloh qilish, fuqarolarning huquq va erkinliklarini ishonchli himoya qilish kafolatlarini kuchaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni 21.10. 2016 yil

Respublikamizda mustaqillik yillarida inson huquqlari va qonuniy manfaatlarini ta'minlash, turli tahdid va tajovuzlardan ishonchli himoya qilish, xususan, hozirgi kunda mahalla tizimida ko'payib borayotgan oiladagi zo'ravonlik bilan bog'liq huquqbuzarliklar umumiy profilaktikasini samarali tashkil etishning ma'naviy, huquqiy va institutsional asoslari yaratildi. Bu kabi qonun hujjatalari talablari asosida inson huquq va erkinliklarini, xususan jamiyatning asosiy bo'g'ini bo'lgan oila manfaatlarini ta'minlash, ularni qo'llab-quvvatlash, shuningdek ularni har qanday ko'rinishdagi tahdid va tajovuzlardan himoya qilish bo'yicha qonun, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qaror va farmonlari, Vazirlar Mahkamasining qarorlari va Ichki Ishlar Vazirining buyruqlari qa'bul qilinmoqda.

Bugungi kunda mamlakatimizda jinoyat va huquqbuzarliklarning umumiy profilaktikasini tashkil etishda eng quyi tizim Mahalla uquq tartibot maskan (MHTM)larida profilaktika inspektorlari boshqa davlat organlari, sohaviy xizmatlar, ommaviy axborot vosita (OAV)lari va fuqarolar bilan hamkorlik qilib, jinoyat va huquqbuzarliklar sodir etilishi sabab va shart-sharoitlarini aniqlab, shu vaqtning o'zida bartaraf etish choralari ko'rmoqda. Shuningdek, jinoyat va huquqbuzarliklar sodir etilishi sabab va shart-sharoitlarini bartaraf etish bo'yicha korxonalar, muassasalar, tashkilotlarga taqdimnoma kiritish tartibi ham amaliyotda o'zining ijobiy samarasini ko'rsatmoqda. Jinoyatchilik va huquqbuzarliklar sodir etilishining umumiy profilaktikasi o'zining keng ko'lamlilik ekanligi bois jamiyat barcha a'zolari uchun o'z ta'sirini o'tkazmasdan qolmaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Sh.M.Mirziyoevning "Sud-huquq tizimini yanada isloh qilish, fuqarolarning huquq va erkinliklarini ishonchli himoya qilish kafolatlarini kuchaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni 21.10. 2016 yil
2. Yangi O'zbekiston gazetasi elektron Manbaa: <https://yuz.uz/uz/news/jamoat-xavfsizligini-taminlashda-profilaktika-inspektorining-rol-i-qanday>
3. O'zbekiston Respublikasi IIVning rasmiy veb sayti elektron Manbaa: <https://iiv.uz/news/profilaktika-inspektorlarining-faoliyati-bilan--bogliq-ezgu-tashabbuslar->